

ALGUNES DADES SOBRE EL MALTRACTAMENT I

- Save the children 1919 a Londres, necessitat de defensar els drets de la infància. Antecedent de l'actual CONVENCIÓ SOBRE ELS DRETS DELS NENS ratificada per els nacions Unides el 1989, tan lluny i tan actual, temps de crisi
- El CSMIJ Tarragona està format per 2 psiquiatres, 5 de psicòlegs, 1 infermer, 1 treballadora social i 2 administratives. Atén al voltant d'uns 1.700 pacients diferents a l'any.
- Escassa detecció dels abusos pel tipus d'exploracions; àmbit d'exploració psicològica i abordatge psicoterapèutic.
- Atenció dels casos ja diagnosticats per altres equips o pacients que ja estan en tractament i al llarg del procés pateixen algun tipus d'abús.

ALGUNES DADES SOBRE EL MALTRACTAMENT II

- Seqüeles psicològiques del maltractament: els nens que han patit maltractes físics, psicològics o han estat objecte de negligències en la primera infància tenen nivells més baixos d'anticossos contra malalties comuns a l'edat adulta (Shirtdiff i cols, 2006).

Manca d'estudis epidemiologies per a mesurar els maltractaments i/o els seus efectes.

- Omissió dels professionals a l'hora de comunicar els casos. (Díaz i cols, 2006).

ESTUDI CSMIJ SOBRE NOTIFICACIONS

I

- 37 notificacions entre 2001 i 2008
- La negligència i el maltractament emocional es notifica simultàniament en el 78'3% dels casos

- El 43'2% dels casos notificats correspon a nens d'entre 13 i 16 anys: Els adolescents poden mostrar més capacitats per a externalitzar els conflictes, demanden més ajuda més explícitament.
- En el 75'6% de los casos es notifica la negligència i en un 45'9% el maltractament físic .

ESTUDI CSMIJ SOBRE NOTIFICACIONS

II

- Gran nombre de professionals (fins el 43%) van reconèixer de forma anònima no haver notificat la sospita d'abús o negligència infantil al llarg de la seva carrera professional tot i els indicis clars per a fer-ho (*Flaherty i cols, 2000; Van Haeringen i cols, 1998; Zellman, 1990a*).
- **Barreres psicològiques** davant la notificació:
  - . Temor a malmetre la relació amb la família
  - . Possibilitat de que abandonin el tractament restant el nen sense assistència
  - . Creença en les possibilitats de canvi

ESTUDI CSMIJ SOBRE NOTIFICACIONS

III. IMPEDIMENTS

- Gran inversió de temps que suposa la notificació
- Temor d'una possible testificació en judicis (per la inversió de temps i pel qüestionament professional i personal que aquestes situacions solen implicar)
- Experiències negatives prèvies amb els serveis de protecció i desconeixement de les seves funcions

TIPUS DE MALTRACTAMENT NOTIFICAT

Negligència o abandó:

- Absentismes repetits a consulta quan el nen presenta una patologia severa
- Rebuig dels tractaments específics oferts
- Absentisme escolar repetit o desescolarització del nen
- Abandó de la higiene del nen
- El nen passa molt de temps sol a casa
- Delegació permanent de la cura de nen en altres persones no protectores

Maltractament físic:

- El peguen amb la corretja
- Li donen cops de puny o empentes
- Li donen una pallissa

DETECCIÓ I NOTIFICACIONS

- Estudi realitzat a CSMIJ Tarragona sobre 114 nens que havien consultat entre els anys 2000 i 2007 per manifestacions conductuals: s'observa que en el 48% dels casos existeix evidència o sospita d'algun tipus de maltractament, (Acosta i cols, 2007)
- 37 notificacions des de 2002 fins el 2008, dada que posa en evidència la nostra pròpia dificultat a l'hora de notificar els casos en els que sospitem algun tipus de maltractament

TREBALL DES DE CSMIJ. Perfil Social

- FAMILIES AMB EXPEDIENTS DE RISC ATEOS ALS SERVEIS SOCIALS O EAIA (344 l'any 2011)
- ALTS NIVELLS D'ABSSENTISME A LES CONSULTES
- FAMÍLIES MONOPARENTALS, amb dos o tres fills a càrrec de l'adult cuidador
- POCS RECOLZAMENTS FAMILIARS
- INESTABILITAT EN LES RELACIONS DE PARELLA I PERSONES QUE CONVIUEN AMB LA FAMILIA, amb situacions de risc pel menor
- DIFERENTS MEMBRES FAMILIARS EN TRACTAMENT A SALUT MENTAL O ALTRES DISPOSITIUS SANITARIS I SOCIALS. HISTÒRIES CRÒNIQUES DE MARGINALITAT.

PERFIL FAMILIAR II

- **ALT GRAU DE DESORGANITZACIÓ MENTAL** (en la distribució del temps, de l'economia...)
- **INSATISFACCIÓ PERMANENT** (amb els fills, amb els serveis, amb les ajudes...)
- **VINCLES DESORGANITZATS** (manca de referents clars en els tractaments per la desorganització: Atenció de diferents fills al mateix centre i/o diferents dispositius que treballen a l'hora)
- **FUNCIONAMENTS PROJECTIUS** (delegació de responsabilitats, la culpa és dels altres. No se suporta la crítica ni la culpa)
- **CONFUSIÓ** (la paraula i l'acció no tenen res a veure, mentida per veritat, funcionament trampós)
- **PESSIMISME, DESESPERANÇA O ESPERANÇA MANÍACA** (pensen que no es podrà fer res o que tot es solucionarà de manera màgica)
- **ECONOMÍA PRECARIA I DEPENDÈNCIA D'AJUTS SOCIALS**

PERFIL PSICOLÒGIC DELS NENS

- **TRASTORNS VINCULARS** (Vincles insegurs o desorganitzats),
DE CONDUCTA (oposició, episodis d'agressivitat) **O**
HIPERACTIVITAT (inquietud i desorganització)
- **DIFICULTATS DE REGULACIÓ I AUTOCONTROL**
EMOCIONAL (poca tol.lerància de la frustració, pateletes, poca capacitat
d'espera o temors), **DIFICULTATS COGNITIVES** (funcionament no
simbòlic que provoca un funcionament molt pobre, dificultats d'aprenentatge)
- **DIFICULTATS PER RELACIONAR EMOCIONS I**
ACCIONS (dificultats de mentalització o funció reflexiva, és a dir, de
comprendre les emocions pròpies i alienes), **DE EMPATÍA** (dificultats per a
posar-se al lloc de l'altre)

GRUP D'HABILITATS PARENTALS: OBJECTIUS

- . **DESENVOLUPAR LA CAPACITAT D'OBSERVACIÓ DE LA REALITAT EXTERNA i INTERNA DELS FILLS.** Oferir una experiència de relació diferent que pugui afavorir la cura de si mateix i per tant la dels fills.
- . **AVANÇAR EN EL RECONeixEMENT DE LES SENSACIONS, EMOCIONS I LA RELACIÓ DELS FILLS AMB ELLS I ALTRES ADULTS**
- . **OFERIR UN ESPAI DE COMPREENSSIÓ A LA FAMÍLIA** (observar i comprendre per a ajustar-se millor a les necessitats dels fills)

CONCLUSIONS

- **NECESSITAT D'ESTRUCTURACIÓ I ORGANITZACIÓ DELS TRACTAMENTS**
- **NO ABANDONAR L'ESTRUCTURA** (tot i els absentismes, **NO ABANDONAR EL COMPROMÍS**)
- **CONTINUÏTAT** (reconèixer i tractar el malestar que generen a nivell professional, frustracions i sentiment d'engany o impossibilitat de treball)
- **COMPREENSIÓ DEL CONFLICTE**

LIMITACIONS

- Dificultats en l'organització del servei que limiten l'abordatge d'aquest tipus de famílies. Organització dels referents per família i no per cas.
- Mancances en el temps de dedicació; especialització de l'equip, alta freqüentació, suports multidisciplinars i treball en xarxa

